

Banka ve Kredi Kartının Kötüye Kullanılması Suçu

I-GENEL OLARAK

5237 sayılı TCK'nın 245. maddesi ile banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılması fiilinin cezalandırılacağı hükme bağlanmıştır. Madde 12.10.2004 tarihinde yürürlüğe girmiş daha sonra 29.06.2005 ve 06.12.2006 tarihlerinde iki kez değiştirilmiş ve bugünkü halini almıştır.

TCK'nın "Bilişim Alanında Suçlar" başlığı altında düzenlenmiştir.

TCK'nın 245. maddesinin metni:

(1) Başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimse, kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın bunu kullanarak veya kullandırarak kendisine veya başkasına yarar sağlarsa, üç yıldan altı yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üreten, satan, devreden, satın alan veya kabul eden kişi üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(3) Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlayan kişi, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, dört yıldan sekiz yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(4) Birinci fıkrada yer alan suçun;

a) Haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşlerden birinin,

b) Üstsoy veya altsoyunun veya bu derecede kayın hısımlarından birinin veya evlat edinen veya evlâtlığın,

c) Aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin,

Zararına olarak işlenmesi hâlinde, ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz.

(5) (Ek: 6/12/2006 - 5560/11 Md.) Birinci fıkra kapsamına giren fiillerle ilgili olarak bu Kanunun malvarlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümleri uygulanır, şeklindedir.

Madde metnine genel olarak baktığımızda üç ayrı suçun düzenlendiği görülmektedir. Bu suçlar;

a. Birinci fıkrada, gerçek bir banka veya kredi kartını, kart hamilinin rızası dışında kullanarak, kendisine veya bir başkasına haksız yarar sağlamak,

b. İkinci fıkrada, sahte kredi kart veya banka kartı üretmek, satmak, devretmek, satın almak veya kabul etmek,

c. Üçüncü fıkrada, sahte kartı kullanmak suretiyle kendisine veya bir başkasına haksız yarar sağlamak.

Maddenin dördüncü fıkrasında hısmılıktan kaynaklanan şahsi cezasızlık nedeni düzenlenmiştir. Maddenin beşinci fıkrasında ise, malvarlığı aleyhine işlenen diğer suçlarda etkin pişmanlık hükümlerinin, maddenin birinci fıkrasında düzenlenen suçlar için de geçerli olacağı hükmünü içermektedir. Bu hüküm uyarınca kovuşturma başlamadan önce, mağdurun rızasıyla birlikte, failin mağduru uğrattığı zararın tamamını tazmin etmesi durumunda cezasının üçte ikisine kadar indirileceği düzenlenmiştir. Kovuşturma başladıktan sonra ise failin cezası yarısı oranında indirilmektedir.

GERÇEK BİR BANKA VEYA KREDİ KARTINI KÖTÜYE KULLANMAK (TCK m.245/1)

1-Suçla Korunun Hukuki Değer

Madde gerekçesinde bu suç “banka ve kredi kartlarının hukuka aykırı olarak kullanılması suretiyle bankaların veya kredi sahiplerinin zarara sokulmasını, bu yollarla çıkar sağlanmasını önlemek ve failleri cezalandırmak amacıyla kaleme alınmıştır.” denmektedir. Gerekçede ayrıca “Aslında hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma ve sahtecilik suçlarının ratio legis’lerinin tümünü de içeren bu fiillerin, duraksamaları ve içtihat farklılıklarını önlemek amacıyla, bağımsız suç haline getirmeleri uygun görülmüştür.” açıklamasında bulunulmuştur. Her ne kadar bu suç “bilgi alanında suçlar” başlığı altında düzenlense de daha çok malvarlığına karşı işlenen suç izlenimi vermektedir[1].

Bu suç TCK’nın ikinci kitabının, “Topluma Karşı Suçlar” başlıklı üçüncü kısmının “Bilgi Alanında Suçlar” başlıklı onuncu bölümünde düzenlenmektedir. Düzenlendiği yer itibarıyla korunan hukuki yararın kamu güveni ve bilgi alanı olduğu söylenebilir. Ancak madde metni ve gerekçesi, hükmün bilgi alanı ile doğrudan ilgisi olmadığını ortaya koymaktadır. Bu hususları beraber değerlendirdiğimizde maddenin koruduğu hukuki değerlerin karma nitelik arz ettiğini söyleyebiliriz[2]. Sonuç olarak, bilgi sistemine dâhil olan banka ve kredi kartlarına duyulan güven ve bilgi sistemlerinin korunması, maddenin korumayı hedeflediği temel yararlar. Bununla birlikte dolandırıcılık, hırsızlık, güveni kötüye kullanma ve sahtecilik suçlarının koruduğu hukuki yararlar da korunmaktadır. Hırsızlık suçuyla kişilerin mülkiyet hakkı, dolandırıcılık suçuyla malvarlığı hakkı ve karar verme hürriyeti, güveni kötüye kullanma suçuyla malvarlığı ve karşılıklı güven ilişkisi, sahtecilik suçuyla kamu güveni korunmak istenmiştir.

2-Suçun Unsurları

2.1-Suçun Maddi Unsurları

2.1.1-Suçun Konusu

Hukuki konu icra hareketlerinin üzerinde gerçekleştiği şey olarak tanımlanmaktadır. Bu suçun konusu ise banka veya kredi kartlarıdır. Söz konusu kredi kartlarının başkasına ait olması gerekir. Bazı akrabalık ilişkilerinin varlığı ise kanunda şahsi cezasızlık sebebi olarak düzenlenmiştir.

5464 Sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu banka kartını “Mevduat hesabı veya özel cari hesapların kullanımı dâhil bankacılık hizmetlerinden yararlanmayı sağlayan kart” olarak tanımlanmıştır. Kredi kartını ise “Nakit kullanımı gerekmeksizin mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kart veya fiziki varlığı bulunmayan kart numarası” olarak tanımlanmaktadır.

Banka kartlarının başlıca özelliği kart kullanıcıya, kartını bankanın bilgi sisteminin bir parçası olan bankamatik ya da para çekme makinesine sokarak bankada bulunan hesabına ulaşması ve hesap bakiyesindeki tutar kadar para çekmesini sağlamasıdır[3].

Kredi kartları ise banka ile kart hamili arasında yapılmış sözleşme gereği kişinin bankanın belirli koşullarla sağlamış olduğu kredi olanağını sağlayan araçtır. Kredi kartının mülkiyeti kullanıcıya ait değildir. Kredi kartı bir limit dâhilinde banka veya finans kurumunun üye işyerlerinde mal ve hizmet satın alınması ile otomatik para çekme makinelerinden nakit para çekme işlemlerinde kullanılır[4].

Kredi kartı kullanıcıya; taksitle ödeme imkânı, para taşıma riskinden kurtulma, nakit avans çekebilme, sanal ortamda alışveriş yapabilme, alışveriş tarihi ile kredi kartı faturasının son ödeme tarihi arasında faizsiz kredi kullanımı imkânı gibi imkânlar sağlar. Bu suçun işlenmesi için banka veya kredi kartının gerçek bir kart olması gerekir. Kart sahte ise TCK m. 245/2, 245/3 kapsamında değerlendirme yapılmalıdır.

2.1.2-Suçun Faili ve Mağduru

Herkes bu suçun faili olabilir. Suçun faili bakımından özellik göstermemektedir. Failin kendisine veya bir başkası lehine yarar sağlaması ise önemli değildir. Suçun mağduru ise ancak kredi ya da banka kartı hamili olabilir. Kart hamili gerçek veya tüzel kişi olabilir. Suçtan dolayı olarak zarar gören ise banka veya kredi kartının asıl sahibi olan banka ya da finans kurumudur. Çünkü banka ya da finans kurumunun hem malvarlığında azalma olmaktadır hem de sistemi kullanılarak kuruma olan güven sarsılmaktadır. Belirtmek gerekir ki suçtan dolayı olarak zarar görme kamu davasına katılma hakkı vermemektedir[5].

Tüzel kişiye ait banka veya kredi kartının kötüye kullanılması ile zarara uğratılması mümkündür. Banka ve kredi kartları gerçek kişi adına düzenlenebileceği gibi tüzel kişi olan hamil yararına da kullanılmaktadır. Tüzel kişi suçtan zarar görmüş ise tüzel kişinin organ veya temsilcisi katılan yanında yer alan sıfatıyla soruşturma veya kovuşturmada temsil edilebilir.

2.1.3-Eylem

TCK m. 245/1' de "başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçirmek veya elinde bulundurmak" ibaresi yer almaktadır. Bu bakımından failin kartı ne şekilde ele geçirdiğinin bir önemi yoktur. Suçun konusu olan kartın çalınması, bulunması veya kartın para çekme makinesine sıkışmasını sağladıktan sonra sıkıştığı yerden alınması, ya da mağdurun rızasıyla alınması arasında bir fark bulunmaz. Ayrıca kartın bizzat kart hamilinin eline geçmeden ele geçirilmiş olması da mümkündür. Kendisine teslim için yollana kartın, üçüncü kişiler tarafından ele geçirilip kullanılması halinde de cezaya hükmolunur[6]. Önemli olan kartın bir şekilde ele geçirilmesidir.

Suçun oluşması için kartın elde bulundurulmuş olması yeterli değildir. Kart sahibinin ya da kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası dışında kullanılması veya kullandırılması gerekmektedir. Yolda giderken bulunduğu cüzdanın içindeki kartı ele geçiren kişi için suçun icra hareketlerine başladı diyemeyiz. Bu tip bir eylem TCK m. 245/1' de yer alan suç bakımından hazırlık hareketi sayılmalıdır. Aksi halde suçun uygulama alanı genişler ve bazı suçlarla aradaki farkı ifade etmek mümkün olmaz.

Hüküm uyarınca suçun oluşması için kartın fiziksel olarak kullanılmasının zorunlu olduğu söylenebilir. Birinci fıkrada yer alan "kartın kullanılması ya da kullandırılması" eylemlerinin bizatihi kartın kullanılması şeklinde anlaşılmalıdır. Ancak kredi kartının "basılı kart veya fiziki varlığı bulunmayan kart numarası" olarak tanımlanması karşısında bu suç bakımından kredi kartının fiziksel olarak kullanılmasının zorunlu olmadığı sonucu çıkarılabilir[7].

Yargıtay, banka numaralarının internet üzerinden kullanılması suretiyle haksız yarar sağlanması

halinde fiili TCK 142/2-b maddesi kapsamında değerlendirmektedir. Banka kartının tanımını yapan Banka veya Kredi Kartları Kanunu'ndaki normda, banka kartı numarası, hesap numarasının kullanılmasını içermediğinden kart veya hesap numarası kullanarak gerçekleştirilen eylemler TCK'nın 142/2-b maddesi ile uygulama yapılmaktadır.

Suçun oluşması için kart hamilinin rızasının olmaması gerekir. Rızanın olduğu durumda banka veya kredi kartının kötüye kullanılmasından bahsedilmez. Rızanın varlığı bir hukuka uygunluk sebebi değil tipikliği ortadan kaldıran bir nedendir.

2.1.3.1-Netice

Bu suç bakımından netice failin kendisine veya üçüncü bir kişiye yarar sağlamasıdır. Kart kullanılmış fakat sonucunda yarar sağlanmamışsa suç teşebbüs aşamasında kalmıştır. Yani suç tamamlanmamıştır.

Yararın mutlaka failin somut ve fiziki olarak eline geçmiş olması gerekmemektedir. Örneğin paranın failin hesabına aktarılmış olması yeterlidir, çekilmiş olması da gerekmez.[\[8\]](#)

2.2-Manevi Unsur

Bu suç kasten işlenebilir. Kural olarak kasten işlenebilen bir suç olası kast ile de işlenebilir. Bu yüzden söz konusu suçun olası kastla da işlenebilmesi mümkündür.

2.3-Hukuka Aykırılık Unsuru

TCK'nın 245/1. Maddesinde genel hukuka aykırılık söz konusudur. Hukuk düzeni ile fiil arasındaki genel hukuka aykırılık yeterlidir. Kanun koyucu madde metninde hukuka aykırılığı vurgulamamaktadır. Bu çerçevede failinin kastının ayrıca hukuka aykırılığı kapsamına gerek yoktur.

Rıza suç tipinde ayrıca belirtilmiş olduğu için bir hukuka uygunluk sebebi değil, tipikliği ortadan kaldıran bir husustur.

Hukuka uygunluk sebepleri içinde yer alan meşru savunama, hakkın kullanılması ve kanun hükmünün yerine getirilmesi hukuka uygunluk sebeplerinin bu suçta uygulanması mümkün görünmemektedir.

3-Suçun Özel Görünüş Biçimleri

3.1-İştirak

Birden fazla failin bir suç işleme kararı altında suç işleme eyleminin bir parçası olarak fiili birlikte gerçekleştirmeleri halinde genel hükümlere göre cezalandırılması söz konusu olacaktır. Bu suçun müşterek faillik şeklinde işlenmesi mümkündür. Birden fazla kişi birlikte suç işleme kararına bağlı olarak fiil üzerinde ortak hâkimiyet kurmak suretiyle banka veya kredi kartının kötüye kullanılması ile haksız bir yarar elde edebilirler.

3.2-Teşebbüs

Bu suçta teşebbüs mümkündür. Suçun hareket kısmı başkasına ait kartın kullanılması, netice ise haksız yarar sağlanmasıdır. Bu durumda kart kullanılmış fakat failin elinde olmayan bir nedenle yarar sağlanamamışsa suçun teşebbüs aşamasında kaldığı söylenebilir.

Bu durumda failin cezası dörtte birinden dörtte üçüne kadar indirilir. Bu oran somut olayın özelliğine göre hakim tarafından takdir edilir.

Fail kartı kullanmış ancak henüz yarar sağlamadan gönüllü vazgeçmiş ise cezalandırılmaz.

3.3-İçtima

Bu suçun zincirleme suç biçiminde işlenmesi mümkündür. Ancak uygulamada kartın mı yoksa hamilin mi esas alınması gerektiği sorunu uygulamada ortaya çıkmıştır.

Maddede "başkasına ait banka ya da kredi kartı" demek suretiyle "başkası" olarak nitelendirilen kart hamilidir. TCK'nın madde 43'te düzenlenen zincirleme suç hükmünün uygulanması için mağdurun aynı kişi olması aranmaktadır. Bu çerçeveden baktığımızda hüküm bakımından kart hamili esas alınmalı, aynı bankaya ait farklı kart hamillere ait kartların kullanılması halinde hamil sayınca suç oluştuğuna hükmedilmelidir[9]. Yani gerçek içtima kuralları doğrultusunda failin her bir suçtan ayrı ayrı cezalandırılması söz konusu olacaktır.

Elde edilen kartın kullanılması esnasında bir bilişim sisteminde girme ve var olan verileri başkasına gönderme eylemleri de söz konusu olabilir. Bu durumda fikri içtimadan söz edilmeli ve faile daha ağır cezayı öngören madde 245/1 uygulanmalıdır[10].

Diğer taraftan kart hileli davranışlar ile elde edilmiş ise hareket bakımından dolandırıcılık mevcut iken, bu şekilde ele geçirilen kartın kullanılması halinde madde 245/1 de yer alan suç oluşur.

Yargıtay 11.CD. 11.006.2002, 2002/5633e, 2002/5659k. sayılı kararı "Bir bankanın ATM makinesinin kredi kartı giriş bölümüne, kartın geri alınışını engellemek amacıyla yapışkan kağıt koyan sanıkların, bu makinede işlem yapmak isteyen şikayetçinin kartını geri alamaması üzerine yardım etmek amacıyla yanına gelip şifresini sordukları, şikayetçinin söylemeyip kartı makinenin içine iteklediği, bankanın kapalı olması nedeniyle açılmasını beklemek amacıyla kendi işyerine gittiği, bir süre sonra kendi kartını çıkaran sanıkların kart üzerindeki bilgileri öğrenerek, şikayetçiye telefon edip kendilerini banka görevlisi gibi tanıtıp, hesap ile ilgili bazı bilgileri söylemek suretiyle güveni sağladıktan sonra iptal edeceklerinden bahisle şifresini sorup öğrendikleri, bu suretle elde ettikleri kart ve şifreyi kullanarak para çekip havale yaptıkları olayda; sanığın, şikayetçiye ait şifreyi hile ve desise yaparak öğrenmesi, telefon ve bankayı vasıta kılarak şikayetçinin zararına, kendi yararına haksız menfaat sağlaması nedeniyle eylemin dolandırıcılık suçunu oluşturduğu ve TCK'nın 504/3. maddesine uygun bulunduğu gözetilmeden karar verilmesi hatalıdır" şeklindedir. Görüldüğü üzere burada kartın hile yoluyla ele geçirilmiş olması nedeniyle, bahse konu olan eylem açısından dolandırıcılık suçundan hüküm kurulmuştur[11]. Ancak 5237 Sayılı TCK ile madde 245'te geçen "her ne suretle olursa olsun" ifadesiyle yeni kanunumuz açısından artık bu elde edilmiş ayırımının önemli olmayacağı, vaka konusu kartların çalıntı, kullanıldıktan sonra yerine bırakılan veya mağdurun rızasıyla alınan bir kart olması arasında fark gözetilmeyeceği, dolayısıyla konuyla alakalı tartışmaların sona erdiği söylenebilir[12].

4- Suçun Unsurları Dışında Kalan Diğer Haller

4.1-Şahsi Cezasızlık Nedeni

Kanun koyucunun TCK'nın 245. maddesinin dördüncü fıkrasında düzenlediği şahsi cezasızlık nedenleri cezadan indirim olarak değil, hiçbir ceza verilmemesi nedeni şeklinde düzenlenmiştir.

Fail suçu işlediği sırada kendisinde var olan ve kanunun şahsi cezasızlık nedeni olarak saydığı hususların gerçekleşmesi halinde bunu bilsin ya da bilmesin, suç işlerken bilincinde olsun ya da olmasın şahsi cezasızlık nedeninden yararlanır.

Şahsi cezasızlık nedeninden yararlanacaklar TCK'nın 245. maddesinde sayılmaktadır.

Buna göre;

- a) Haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşlerden biri,
- b) Üst soy ve alt soyun veya bu derecede kayın hısımlarından birinin veya evlat edinen veya evlatlığın,
- c) Aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin zararına işlenmesi halinde ilgili akraba hakkında cezaya hükmedilmeyecektir.

4.1.1-Hakkında Ayrılık Kararı Verilmemiş Eş

Kanunen şahsi cezasızlık nedeninden yararlanma engeli kabul edilen ayrılığın yargısal bir karara dayanması gerekir. Haklarında verilmemiş bir ayrılık kararı olmadan fiilen ayrı yaşayan eşler şahsi cezasızlık nedeninden yararlanacaktır. Yine ayrılık kararının verilmesi dahi hükmün uygulanmasını engellediğine göre haklarında boşanma kararı verilmiş olan eşler de artık eş sayılmayacakları göz önünde bulundurulduğundan bu hükümden yararlanmaları mümkün değildir. Diğer bir yandan haklarında ayrılık kararı verilmemiş fakat henüz boşanma davaları devam eden eşlerin de bu hükümden yararlanmaları mümkün olacaktır[13].

4.1.2-Üstsoy Veya Altsoyunun Veya Bu Derecede Kayın Hısımlarından Biri Veya Evlat Edinen Veya Evlatlık

Üstsoydan kast edilen kişinin anne ile babası ve onların ebeveynleri ile devam eden akrabalık ilişkileridir. Altsoy ise kişinin çocuklarını, torunlarını ve bunların çocuklarını içermektedir. Anne babanın üvey olması ve fiilin bunlara işlenmesi halinde ise, fail bu şahsi cezasızlık nedeninden yararlanamayacaktır.

Evlatlık bağının şahsi cezasızlık nedeni olarak görülmesi için ilişkinin Medeni Kanun hükümlerine uygun kurulması gerekir. Bir yargısal karar olmadan çocuğu evine alarak büyüttüğü, evlat yerine saydığı kişinin banka ya da kredi kartını kötüye kullanması halinde şahsi cezasızlık halinden yararlanamayacaktır.

4.1.3-Aynı Konutta Birlikte Yaşayan Kardeş

Bu şahsi cezasızlık nedeninden yararlanabilmeleri için kardeşlerin aynı konutta aynı zamanda yaşamaları şarttır. Kardeşlik bağı çok yakın bir akrabalık ilişkisi olmasına karşın şahsi cezasızlık nedeninden yararlanabilmek için tek başına yeterli değildir.

4.2-Cezada İndirim Sebebi olarak Etkin Pişmanlık

"TCK'nın 245. Maddesinin son fıkrasında etkin pişmanlık hali düzenlenmiştir. Kanun koyucu her ne kadar banka ve kredi kartlarının bilişim sisteminin bir parçası olduğunu esas almakta ise de bu suçların kişilerin malvarlığına ilişkin değerlere yönelik olduğu gerçeğini de göz ardı etmemiştir[14]." Bu nedenle kanun koyucu malvarlığı aleyhine işlenen suçlara özgü TCK'nın 168. maddesinde düzenlenen

etkin pişmanlık hükümlerinin bu suç faili yönünden de uygulanması hükme bağlanmıştır.

TCK 245/1. maddesinde yer alan suç tamamlandıktan sonra ve bu nedenle hakkında kovuşturma başlamadan önce, failin, azmettirenin veya yardım edenin bizzat pişmanlık göstererek mağdurun zararını aynen geri vermesi halinde, verilecek cezanın üçte ikisi kadar indirim uygulanabilir. Kovuşturma başladıktan sonra ve fakat hüküm verilmeden önce etkin pişmanlık gösterilmesi halinde, verilecek cezanın yarısına kadar indirilebilir.

Kısmen geri verme veya tazmin edilmesi halinde etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması için, ayrıca mağdurun rızasının alınması gereklidir.

Etkin pişmanlıkta tartışma konusu olabilecek husus zararın bizzat fail, azmettiren veya yardım eden tarafından mı giderilmesi gerektiği problemidir. Hükümde "bizzat pişmanlık gösteren" ifadesi yer almaktadır. Bu durumda zararın giderilmesinin bizzat bu kişiler tarafından gerçekleştirilmesinin zorunlu olduğu düşünülebilir. Ancak, örneğin failin ekonomik durumunun yetersizliği sebebiyle zararın tazmininin bir yakını tarafından gerçekleştirilmesine engel yoktur. Esas olan failin bu yöndeki iradesidir. Bahsettiğimiz örneğe Yargıtay 9. CD. 29.09.2007 tarih 2006/8688e. ve 2007/6755k. sayılı kararı ışık tutmaktadır. Kararda "Meydana gelen zararın olaydan bir gün sonra sanığın amcası tarafından aynen tazmin yoluyla giderilmiş olduğu gözetilerek, 5237 sayılı TCK'nın 168. maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık hükümlerinin nazara alınmamasının hukuka aykırı olduğuna" karar verilmiştir.

5-Kovuşturma ve Yaptırım

5.1-Kovuşturma

TCK'nın 245/1. maddesinde düzenlenen suç şikâyete tabi suçlardan değildir. Suçun kovuşturması resen yapılır. birinci fıkrada düzenlenen eylemler Asliye Ceza Mahkemesinde görülür.

Cumhuriyet Savcısı şahsi cezasızlık nedeninin gerçekleşmesi halinde takdir yetkisini kullanarak şüpheli hakkında kamu davası açmayabilir.

5.2-Yaptırım

Bu suçun cezası 3 yıldan 6 yıla kadar hapis ve 5 bin güne kadar adli para cezasıdır.

Tüzel kişiliğin faaliyeti çerçevesinde bir suç işlenmesi ile tüzel kişiliğe yarar sağlanması halinde, tüzel kişinin TCK'nın 246. maddesi uyarınca bir takım tedbirlere mahkûm edilmesi mümkündür. Güvenlik tedbirleri TCK'nın 60. maddesinde düzenlenmiştir.

Bunlar;

1)Bir kamu kurumunun verdiği izne dayalı olarak faaliyette bulunan özel hukuk tüzel kişisinin organ veya temsilcilerinin iştirakiyle ve bu iznin verdiği yetkinin kötüye kullanılması suretiyle tüzel kişi yararına işlenen kasıtlı suçlarda mahkûmiyet halinde, iznin iptaline karar verilir.

2)Müsadere hükümleri, yararına işlenen suçlarda özel hukuk tüzel kişileri hakkında da uygulanır.

3)Yukarıdaki fıkralar hükümlerinin uygulanmasının işlenen fiile nazaran daha ağır sonuçlar ortaya çıkarabileceği durumlarda, hakim bu tedbirlere hükmetmeyebilir.

4)Bu madde hükümleri kanunun ayrıca belirttiği hallerde uygulanır.

5237 sayılı TCK'nın 66/1-d maddesi uyarınca bu suçlardan açılan kamu davalarında zamanaşımı süresi beş yıldır.

SAHTE BANKA VEYA KREDİ KARTI ÜRETMEK, SATMAK, DEVRETMEK, SATIN ALMAK VEYA KABUL ETMEK (TCK m. 245/2)

1-Suçla Korunan Hukuki Değer

Bu suçla korunan hukuki değer maddenin birinci fıkrasındaki gibi karma nitelik taşımaktadır. Bu suçla korunan yararın aynı zamanda malvarlığı ve kamu güveni olduğu da kabul edildiğinde korunan hukuki yararın karma nitelik taşıdığı ancak asıl korunan yararın bilişim alanı ve bu alanın güvenliği olduğu söylenebilir.

2-Suçun Unsurları

2.1-Suçun Maddi Unsurları

2.1.1-Suçun Konusu

Bu suçun konusu da birinci fıkrada olduğu gibi banka kartı ya da kredi kartıdır. Ancak birinci fıkrada yer alan suçtan farklı olarak banka ya da kredi kartının sahte olması gerekmektedir. Kartın gerçek olması halinde birinci fıkradaki hükmü uygulamak gerekmektedir.

Madde 245/2 ve 245/3' te düzenlenen suçlar özgü bir sahtecilik suçudur. 756 sayılı TCK, 5237 sayılı TCK'dan farklı olarak kredi kartı ve onun ile ilgili sahtecilikleri özel belgede sahtecilik olarak kabul etmektedir. 5237 sayılı TCK bakımından bu şekilde uygulamanın mümkünatı yoktur.

2.1.2-Suçun Faili ve Mağduru

Bu suç fail bakımından bir özellik göstermemektedir. Herkes bu suçun faili olabilir. Öğretide bazı yazarlar tarafından failin sahtecilik hususunda uzman biri olması gerekliliği hususu tartışılmıştır[15]. Sahte banka ve kredi kartı üretme eyleminin bir uzmanlık gerektirebileceği ancak suç tipinde failin niteliğine ilişkin herhangi bir açıklık bulunmadığından bu tip bir sahteciliğin uzman ya da uzmanlık bilgisine sahip biri olması şart değildir.

Bu suçun mağduru da faili gibi herkes olabilir. Mağdur, banka veya finans kuruluşu yanında, aynı zaman sahte kartın ilişkilendirildiği banka hesap sahibidir.

Failin hayali hesaplara göre ürettiği kartlarla işlem yaparak banka veya ilgili kurumun malvarlığında bir zarara neden olması halinde suçtan zarar gören banka veya kurum olacaktır. Eylemlerle banka veya ilgili kurumun malvarlığında bir azalma, yani zarar söz konusu değilse de oluşan suç ile bu kurumların itibarı ve güvenilirliği zedelenmektedir. Bu yüzden banka veya kart çıkarmaya yetkili kuruluşların suçtan zarar gören olduklarını kabul etmek gerekir[16].

2.1.3-Eylem

2.1.3.1-Haraket

Hükümde sayılan hareketler seçimliktir. Kanunda belirtilen eylemlerden birinin yapılması yeterlidir. Birden fazla hareketlin birlikte yapılması hali birden fazla ceza verilmesini gerektirmez. Aynı kişi hem sahte kart düzenlese, pazarlasa veya devretse bile tek bir suçtan cezalandırılması gerekmektedir[17].

Haraketlin önemine göre suçlar serbest ve bağlı hareketli suçlar şeklinde ayrılır. Suçun hareket şeklinin tipte belirtilmiş olması halinde bağlı hareketli suç, neticenin herhangi bir şekilde gerçekleştirilebileceği durumlarda ise serbest hareketli suç söz konusudur.

TCK'nın 245/2. Maddesinde düzenlenen suç, icra-i hareketli bir suçtur. İcra hareket, yasak şeklinde ortaya çıkan ve toplum düzenini bozucu davranışların yapılmamasını emreden normlara aykırılıktır.

2.1.3.2-Netice

TCK'nın 245/2. maddesinde hareketler sayılarak gösterilmiştir. Suç bu hareketlerden birisi ile işlenmelidir. Kanun koyucu sayılan eylemlerden birinin yapılmasını yeterli görmektedir.

Suç neticesi harekete bitişik bir suçtur. Neticesi harekete bitişik olan suçlarda hareketin yapılması ile netice gerçekleşmiş olur. Suçun neticesi harekete bitişik olması nedeniyle eylemlerin yapılması yeterli olup, sahte banka veya kredi kartının kullanılması suretiyle haksız yararın elde edilmesine gerek yoktur. Kart hamilinin veya bankanın malvarlığında azalma meydana gelmesi şart değildir.

2.2-Manevi Unsur

Bu suç ancak kasten işlenebilen bir suçtur. Taksirle işlenebilmesi mümkün değildir. Kast, suçun maddi unsurlarının fail tarafından bilinmesi ve neticenin istenmesi olarak tanımlanabilir.

Kural olarak kasten işlenebilen bir suç olası kastla da işlenebildiğine göre ve bu suç bakımından hükümde ayrıca "bilerek" nitelemesine yer verilmediğinden bu suçun olası kastla işlenmesi mümkündür[18].

2.3-Hukuka Aykırılık Unsuru

Sahte bir banka veya kredi kartı üretme, böyle bir kartı alıp satma ve devretme, bilerek kabul etme halinde bir hukuka uygunluk nedeninden bahsedilemez. Bu suç bakımından kanunda herhangi bir hukuka uygunluk sebebi bulunmamaktadır.

3-Suçun Özel Görünüş Biçimleri

3.1-İştirak

Bu suçun iştirak hükümleri açısından farklılık arz eden bir durum yoktur. Bir kişi sahte kart üretse, diğeri satsa ve diğeri bir kişide kartı satın alsın artık iştiraktan değil müstakil bir eylemden söz edilmelidir. Bu durumda her fail ayrı ayrı cezalandırılmalıdır.

Suç tipinde yer alan üretmek, satmak ve kabul etmek eylemleri iştirak ilişkisine uygundur. İştirak iradesinin varlığı halinde TCK 37/1 maddesi uyarınca failer müşterek fail olarak kabul edilir.

3.2-Teşebbüs

Neticesi harekete bitişik suçlarda kural olarak teşebbüs mümkün olmaz. Hareketin kısımlara

ayrılabilirdiği hallerde ise teşebbüs mümkün hale gelmektedir. Bu fıkrada yer alan hüküm için teşebbüs olanağından bazı durumlarda söz edilebilir[19]. Konuya ilişkin olarak Yargıtay 11 CD. 26.04.2006, 2006/1856e., 2006/3468k. sayılı kararı örnek verebilir. Karar şu şekildedir; “Sanıkların olay günü, başkasına ait manyetik kart bilgileri ile kart şifrelerini ele geçirip, bu şekilde ele geçirilen manyetik bilgileri beyaz kart denilen boş kartlara yazarak kartların ikizini üretmek suretiyle bu kartlarla alışveriş yapmak ya da nakit para çekmek için, Deniz Bank’ın ATM makinesinin güvenlik kamerasını bantla kapatarak, yanlarında getirdikleri 60 cm uzunluğunda içinde çeşitli elektronik bağlantılar bulunan kamera düzeneğini ve kart kopyalama cihazını ATM makinesine monte ederek araçlarında beklemeye başladıkları sırada henüz kopyalama yapmadan yakalanmaları halinde eyleminin teşebbüs aşamasına kaldığı kabul edilmelidir.”

3.3-İçtima

Değişik zamanlarda aynı suç işleme kararının icrası kapsamında olmak üzere, aynı kişinin zararına olarak, hükümde sayılan eylemlerden birisi yapılırsa zincirleme suçtan bahsedilir. Ancak bu eylemler değişik zamanlarda değişik kişilerin zararına işlenirse, gerçek içtima kuralları uygulanmalıdır.

Birden çok kimsenin zararına, onlara ait bilgilerle kart üretme, satma, kabul etme, satın alma veya devretme şeklinde gerçekleşen eylemlerle ilgili fail veya failer hakkında, mağdur adedi kadar suçun varlığı kabul edilerek, gerçek içtima kuralları doğrultusunda hüküm kurulmalıdır.

Bununla beraber, bu suçta fikri içtima hali de mümkündür. Fail aynı eylemle kanunda suç sayılan başka suçu da işlemişse, bu halde fail hakkında fikri içtima kuralları çerçevesinde işlemiş olduğu suçlardan cezası daha fazla öngörülen suçtan dolayı hüküm kurulması mümkün olacaktır.

4-Kovuşturma ve Yaptırım

4.1-Kovuşturma

TCK’nın 245/3. Maddesinde düzenlenen suçun yargılamasını yapma görevi Asliye Ceza Mahkemesine aittir.

TCK’nın 245/4. Maddesinin uygulanma ihtimalinin bulunduğu hallerde savcı CMK’nın 171. Maddesi uyarınca kamu davası açmayabilir.

5.2-Yaptırım

Bu suçun cezası üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezasıdır.

Tüzel kişiler bakımından da TCK’nın 60. Maddesinde düzenlenen güvenlik tedbirleri uygulanabilir.

SAHTE BANKA VEYA KREDİ KARTINI KULLANMAK SURETİYLE YARAR SAĞLAMA (TCK m. 245/3)

1-Suçla Korunan Hukuki Değer

Bu suç ile korunan hukuki değer maddenin 1. ve 2. fıkrasında olduğu gibi karma niteliktedir. Maddede “yarar” kavramı yer almaktadır. Buradan hareketle bu suçun oluşması için yarar elde edilmesi gerekir. Bu yararın ise maddi bir yarar olduğuna kuşku yoktur[20]. Bu çerçeveden baktığımızda kişilerin malvarlığı hakkının korunmaya çalışıldığı söylenebilir. Sahteliğin ve sahteciliğin varlığı burada kamu

güveninin korunması amacının bulunduğunu da ortaya koymaktadır.

2-Suçun Unsurları

2.1-Suçun Maddi Unsurları

2.1.1-Suçun Konusu

Suçun konusu, sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan banka veya kredi kartıdır. Düzenlemeyi maddenin birinci fıkrasından ayıran sahtecilik olgusudur.

2.1.2-Suçun Faili ve Mağduru

Sahte kartı kullanan veya bu suretle kendisine ya da başkasına yarar sağlayan kişi bu suçun failidir. Bu yönüyle bu suç bakımından faillik özellik göstermez. Herkes bu suçun faili olabilir. Kartı kullanan ve yarar sağlayan kişilerin aynı kişi olması şart değildir.

Maddenin 1. ce 2. fıkrasından farklı olarak burada tamamen sahte, hayali hesaplar kullanılarak üretilen kartlar söz konusudur. Bu yüzden bu suçun mağduru banka veya finans kurumudur.

2.1.3-Eylem

Bu suçtaki sahte kartlar, ikinci fıkrada üretilmesi ve piyasaya sürülmesi yaptırım altına alınan kartlardır. Maddenin üçüncü fıkrasında bu kartların kullanılması ve bundan haksız menfaat sağlanması yasaklanmaktadır. Bu özelliğiyle ikinci fıkranın bir sonraki aşaması olarak nitelendirilebildiler. Buradan yola çıkarak bu suçun oluşabilmesi için sahte olarak üretilmiş kartın kullanılması ve bu kullanım sonucu kendisine veya üçüncü kişiye yarar sağlaması gerekmektedir[21]. Eğer kart henüz kullanılmamışsa ikinci fıkradaki suç meydana gelecektir. Fail kartı kullanmış fakat yarar elde edememişse artık fiilin teşebbüs aşamasında kaldığından söz edilmelidir.

Bu suç ihmali hareketle işlenemez. Diğer bir deyişle icra-i hareketle işlenebilen bir suçtur.

2.1.3.1-Netice

Bu suçun hareket kısmı sahte kart kullanmak netice kısmı ise yarar sağlamaktır. Suçun tamamlanması için failin kendisi veya üçüncü bir kişi haksız yara elde etmelidir. Fail bakımından elde edilecek yarar mağdur bakımından malvarlığında bir azalma olacağından, zararı ifade eder. Suç tipinde sadece yarar elde edilmesinden söz edildiği için suçun meydana gelip gelmediğini kabul bakımından zararın varlığının incelenmesine gerek yoktur[22].

Hükümde bahsedilen yarar ile kast edilen ekonomik yararadır. Bu yönüyle yararın maddi nitelikte olması gerekir[23].Yararın, fiilen elde edilmiş olması şart değildir. Failin yarar üzerinde tasarruf edebilecek durumda olması yeterlidir. Örneğin, fail başkasına ait banka hesabını kendi hesabına aktarmış fakat henüz kullanmamış bile olsa suç tamamlanmış sayılır.

2.2-Manevi Unsur

Bu suç kasten işlenebilir. Kanunda açıkça öngörülmediğinden bu suç taksirle işlenemez.

2.3-Hukuka Aykırılık Unsuru

Bu suç bakımından kanunda herhangi bir hukuka uygunluk sebebi bulunmamaktadır.

3-Suçun Özel Görünüş Biçimleri

3.1-İştirak

Suçta iştirak edilmesi mümkündür. Failler birlikte hareket ederek eylemi gerçekleştirebilirler. İştirak hususunda genel hükümler geçerlidir.

3.2-Teşebbüs

Bu suçta teşebbüs mümkündür. Sahte kart kullanılmış ve fakat henüz yarar elde edilmemiş ise suç teşebbüs aşamasında kalmıştır. Fail haksız yarar elde etme gayesiyle harekete geçmesine rağmen yarar elde edemeden yakalanmış olabilir.

3.3-İçtima

Bu suçun zincirleme suç şeklinde işlenmesi mümkündür. Suçun mağdurunun banka veya finans kurumu olması sebebiyle, banka veya finansa kurumu esas alınarak içtima hükümleri uygulanmalıdır. Aynı bankaya ait birden fazla banka veya kredi kartı kullanılmış ise zincirleme suç hükümleri uygulanacaktır. Farklı bankaları ait sahte kartların kullanılması durumunda ise banka sayısı kadar suç oluşacaktır.

Madde metninde açıkça ifade edildiği şekilde fikri içtima söz konusu değildir. Metinde "...fiili daha ağır bir cezayı gerektiren başka bir suç oluşmadığı takdirde..." ifadesiyle, eylemin aynı zamanda kanunda daha ağır bir cezalı başka bir suç oluşturması durumunda, faille TCK madde 245'ten hüküm kurulamayacağını ifade etmektedir.

4-Kovuşturma ve Yaptırım

4.1-Kovuşturma

Yetkili mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir.

TCK'nın 245/4. Maddesinin uygulanma ihtimalinin bulunduğu hallerde savcı CMK'nın 171. Maddesi uyarınca kamu davası açmayabilir.

4.2-Yaptırım

Suçun cezası dört yıldan sekiz yıla kadar hapis ve beşin güne kadar adli para cezasıdır. Tüzel kişiler bakımından güvenlik tedbirlerinin uygulanması mümkündür.

BANKA VE KREDİ KARTLARI KANUNUNDA DÜZENLENEN SUÇLAR

I-Genel Olarak

5464 sayılı yasa genel olarak, hukuki anlaşmazlıkları gidermek ve sistemin etkin bir şekilde işlenmesini sağlamak için düzenlenmiştir. Bunun yanında, 5237 sayılı TCK'ya paralel bir takım suçlarda düzenlenmiştir. Bu suçlar, kanunda idari ve adli cezalar başlığı altında 36. Maddeden 41. Maddeye kadar düzenlenmiştir. Ayrıca kanun ile hüküm altına alınan adli cezaların, 5237 sayılı TCK hükümleri dikkate alınarak yapıldığı kanunun 36. Maddesinin gerekçesinde açık bir biçimde ifade edilmiştir.

1-Sahte Belge Düzenlenmesi (madde 36)

İnceleme konumuz olan suç, gerçeğe aykırı olarak harcama belgesi, nakit ödeme belgesi ya da alacak belgesi düzenleyerek veya bu belgelerde ne surette olursa olsun tahrifat yaparak kendisine veya başkasına yarar sağlamak şeklinde gerçekleşmektedir.

5464 sayılı Kanun'un 36. Maddesinde düzenlenen bu suç, seçimlik hareketli bir suçtur. Sayılan eylemlerden hangisi yapılırsa yapılsın bu suç gerçekleşmiş olacaktır.

Korunan hukuki değer, kamu güveni, malvarlığı hakkı ve nakit olamayan ödeme sistemidir.

Suçun faili herkes olabilir. Faili açısından kanun koyucu herhangi bir ayrıma gitmemiştir fakat TCK'nın 61. Maddesi uyarınca, görevliler tarafından suçun işlenmesi halinde daha fazla cezaya hükmedilecektir.

Suçun konusu, sahte olan harcama belgesi, nakit ödeme belgesi ve alacak belgesidir. Suç konusu olan belgenin aldatma kabiliyetinin olması gerekir. Yani gerçek dışı bir belge olduğunun beş duyu organıyla anlaşılması gerekir.

Suçun oluşabilmesi için hükümde sayılan eylemlerden birinin yapılması yanında yarar elde edilmesi şarttır. Kanunun ekonomi alanını düzenlediği düşünüldüğünde elde edilebilecek yararında ekonomik bir yarar olması gereklidir.

Bu suç kasten işlenebilir. Kanunda ayrıca bir düzenleme yapılmadığı için takdirle işlenmesi mümkün değildir. Suçun neticesi yarar olduğundan teşebbüse elverişlidir.

İştirak açısından, bu suçun herhangi bir özelliği bulunmamaktadır. İştirakin her türlü mümkündür.

İçtima hükümleri açısından bu suçla ilgili herhangi bir düzenleme mevcut değildir. Suçun değişik zamanlarda aynı suç işleme kastıyla bir kişinin veya kuruluşun zararına birden fazla işlenmesi durumunda zincirleme suç hükümleri uygulanır. Birden çok kişi veya kuruluş zararına işlenmişse, gerçek içtima hükümleri gereği kişi veya kuruluş sayısı kadar suç oluşmuş kabul edilmelidir.

Bu suçun cezası iki yıldan beş yıla kadar hapis ve iki bin güne kadar adli para cezasıdır.

2.Gerçeğe Aykırı Beyan, Sözleşme ve Eklerinde Sahtecilik (madde 37)

Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu'nun 37. Maddesinde iki fıkra halinde iki suç düzenlenmektedir. Suçlardan ilki, banka veya kredi kartını kaybettiği ya da çalındığı yolunda gerçeğe aykırı beyanda bulunarak kartı bizzat kullanan veya başkasına kullandıran kart hamilleri ile kart hakkındaki gerçek olmayan beyandan haberdar olan üçüncü kişileri cezalandırılacağına ilişkindir. Diğer düzenleme ise, kredi kartı veya üye işyeri sözleşmesinde veya eki belgelerde sahtecilik yapanların veya sözleşme imzalamak maksadıyla sahte belge ibraz edenlerin cezalandırılacağına ilişkindir.

Kartın kullanılması suçun oluşması için yeterlidir. Kanun metnine baktığımız zaman, Suçun oluşması için kartın kullanımı sonucu yarar elde etme zorunluluğu aramamıştır.

Bu suçun faili kart hamili olan herkes olabilir. Bunun yanında kullandırtma kavramından hareketle kart hamili olmayan üçüncü şahıslar da fail olabilirler.

Suçun konusu ise, banka ya da kredi kartıdır. Suçun manevi unsuru ise kasıttır. Bu suç taksirle

işlenemez. Üçüncü bir kişinin bu suçu işlemesi, bu kişinin kartın durumunu biliyor olması yani bildirim yapıldığından haberdar olması gerekir[24].

Birinci fıkrada düzenlenen suç teşebbüse elverişlidir. İştirak hükümleri bakımından bu suçun herhangi bir özelliği yoktur. İctima hükümleri açısından, kart hamili birden fazla kartı birden fazla kart çıkaran kurum ya da banka zarfına kullanırsa, kullanım adedince suçun gerçekleştiğinden hareketle gerçek ictima kuralları çerçevesinde hüküm kurulur[25]. Aynı kartın birden fazla kullanımını halinde ise zincirleme suçun varlığı kabul edilmelidir.

İkinci fıkrada düzenlenen suçun faili kart çıkaran kurumla sözleşme imzalayacak herkes olabilir. Suçun mağduru ise kart çıkaran kurumdur. Bu suç kasten işlenebilir. Sahte olan belgenin aldatılma kabiliyetinin olması gereklidir.

Bu suç teşebbüse elverişlidir. Ayrıca iştirak halinde de işlenebilir. İctima hükümleri açısından bir özelliği bulunmamaktadır.

İlk fıkrada düzenlenen suçu işleyenler bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasının yanında iki bin güne kadar adli para cezasına çarptırılırlar.

İkinci fıkrada düzenlenmiş suç işleyen ise bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına çarptırılırlar.

3.İzinsiz Kart Çıkarmak (madde 38)

Banka ve Kredi Kartları Kanunu'nun 38. Maddesiyle, gerekli izinleri almaksızın kartlı sistem kurulması, kredi kartı çıkartılması veya üye işyeri anlaşması yapılması veya ticaret unvanları, her türlü belgeleri, ilan ve reklamları veya kamuoyuna yaptıkları açıklamalarla bu işlerle uğraştıkları izlenimini verecek söz ve deyimleri kullanmak şeklinde eylemler yaptırım altına alınmıştır. İzin alınacağı kurul ise Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'dur.

Seçimlik hareketli olarak düzenlenen bu suçun oluşması için fail ya da faillerin, madde anılan eylemlerden birini yapmaları yeterlidir. Suçun oluşması için ayrıca zarar unsuru aranmamıştır.

Suçun faili herkes olabilir. Suçun mağduru, tüm toplumdur[26]. Ayrıca BDDK suçun zarar göreni konumundadır.

Bu suç ancak kasten işlenebilir. Failin izinsiz olarak hareket ettiğini bilmesi suçun oluşması için yeterlidir.

Maddenin ikinci fıkrasında, "Birinci fıkraya aykırılık halinde kurumun, ilgili Cumhuriyet Başsavcılığını muhatap talebi üzerine sulh ceza hakimince, dava açılması halinde davaya bakan mahkemece, işyerlerinin faaliyetleri ve reklamları geçici olarak durdurulur, ilanları toplatılır. Bu tedbirleri hakim kararı ile kaldırılıncaya kadar devam eder. Bu kararlara karşı itiraz yolu açıktır." ifadesiyle birinci fıkrada yasaklanan eylemlerle ilgili olan tüzel kişiler hakkında tedbirler belirtilmiştir.

Bu suç teşebbüse elverişlidir. İctima hükümleri açısından izinsiz kart çıkarma suçu bir özellik arz etmemektedir. Ayrıca bu suçta iştirakin her türlü mümkündür.

Bu suçta yaptırım olarak, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasının yanında bin güne kadar adli para cezası öngörülmüştür.

4-Bilgi Güvenliği Yükümlülüğüne Aykırı Davranılması (madde 39)

Banka ve Kredi Kartları Kanunu'nun 39. Maddesi ile BDDK personeline, kart çıkaran banka ya da kuruluş ve üye işyerlerince bilinen ancak gizli kalması gereken bilgilerin açıklanması suç olarak düzenlenmiştir. Kanunun 39. Maddesi üç fıkradan oluşmaktadır. İlk fıkrada; aynı kanunun 8/5. Maddesine ve 23. Maddesine kasten aykırı davranılması halinde, kasten aykırı hareket eden kuruluşlar, üye işyerleri ve üye işyeri anlaşması yapan kuruluşların işlerinin fiilen yöneten görevlileri ve işlemi yapan kişilerin bu eylemleri yaptırım altına alınmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrası ise taksirli hareketleri yaptırım altına almaktadır.

Son fıkrada ise kanunun 31. Maddesine aykırı hareket eden kurul üyeleri ile kurum personeli ile kart çıkaran kuruluş ve üye işyerlerinin eylemleri yaptırım altına alınmıştır. 31. maddenin yaptırımın burada ele alınması, yasa yapma tekniği ve sistematığı açısından eleştiri almıştır[27].

Bu suçun mağduru, sırrı veya bilgisi açıklanmış ve menfaati ihlal edilmiş gerçek veya tüzel kişilerdir. Birinci ve üçüncü fıkradaki suçlar kasten işlenebilir. Üçüncü fıkradaki suç ise taksirle işlenmektedir. Birinci ve üçüncü fıkrada düzenlenen suçlara teşebbüs etmek mümkünken ikinci fıkradaki suçta teşebbüs mümkün değildir. İştirakin tüm halleri bu suç açısından mümkündür. İçtima hükümlerinin de bu suçta uygulanabilmesi mümkün gözükmemektedir.

Kanunda bu suçla ilişkin ceza; birinci ve üçüncü fıkraya aykırılık halinde bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ve bin güne kadar adli para cezası iken, ikinci fıkraya aykırılık halinde bin güne kadar adli para cezasıdır.

5-Üye İşyerinin Cezai Sorumluluğu (madde 40)

Sistemin taraflarından bir olan üye işyerlerinin bazı yükümlülükleri bulunmaktadır. Kanunun 40. Maddesinde de üye işyerinin ceza sorumluluğu düzenlenmiştir. Buna göre; kanunun 17. Maddesinin birinci fıkrasına aykırılık halinde, 18. Maddesinin banka kartı veya kredi kartı ile alışveriş yapıldığına ilişkin işaretleri kaldırma yükümlülüğüne aykırılık halinde ve son olarak 19. Maddenin ikinci fıkrasına aykırılık halinde, üye işyerini yöneten görevliler veya üye işyeri çalışanlarının cezalandırılacağı hükme bağlanmıştır.

Madde düzenlenişi itibarıyla ilk olarak kanunun 17. maddesine aykırılık halini cezalandırmaktadır. Buna göre, üye işyerleri, kart hamillerinin yapmış oldukları mal ve hizmet alımlarının bedelini banka kartı veya kredi kartı ile ödeme taleplerini kabul etmek zorundadır[28]. Bu zorunluluk indirim dönemlerinde de geçerlidir[29]. Üye işyerleri, kart hamilinden kartın kullanılmasından dolayı komisyon veya benzeri bir ad altında ek bir ödeme isteyemezler. Üye işyerlerinin 40. Maddeyle yaptırım altına aldığı diğer bir yükümlülük ise kanunun 18 maddesinde düzenlenen yükümlülüğüdür. Üye işyerleri, banka veya kredi kartı ile işlem yapıldığını gösteren işaretleri, işyerinin girişinde ve kart hamilleri tarafından kolayca görülebilecek bir yere koymak, üye işyeri sözleşmeleri herhangi bir nedenle sona erdiği takdirde de, bu işaretleri kaldırmakla yükümlüdür. 40. Madde uyarınca, bahse konu olan bu işaretleri kaldırmak suç olarak düzenlenmiştir. Son olarak, kanunun 19 maddesinin ikinci fıkrasına göre; "üye işyerleri kart kullanmak suretiyle satın alınmış bir malın iadesi veya alımından vazgeçilmesi veya işlemin iptal edilmesi durumunda, alacak belgesi düzenlemek ve bir örneğini kart hamiline verirken bir örneğinde saklamakla yükümlüdürler.[30]" Buna aykırılık halinde üye işyerinin yine cezai sorumluluğu doğmaktadır.

Kanunun 17/1 ve 19. Maddelerinde düzenlenen eylemlerde suçun mağduru kart hamili ve kart çıkaran kuruluştur. 18. Maddede düzenlenen eylemde ise mağdur yalnızca kart çıkaran kuruluştur.

Bu suç kasten işlenebilen bir suçtur. İştirak ve içtima hükümleri açısından bir farklılık göstermemektedir. Ayrıca neticesi harekete bitişik suç olduğu için, teşebbüse elverişli değildir.

Bu suça ilişkin ceza bin güne kadar adli para cezası olarak tespit edilmiştir.

6-Denetimde İstenilen Bilgi ve Belgeleri Vermemek (madde 41)

Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu'nun 41. Maddesi ile yine aynı kanunun 27. Maddesinin ikinci fıkrası uyarınca istenilen bilgi ve belgeleri vermeyenler işe bu bilgi ve belgeleri vermeyenler ile bu bilgi ve belgeleri gerçeğe aykırı olarak verenlerin, bu eylemleri yaptırım altına alınmıştır.

Hükümde yer alan "bu bilgi ve belgeleri gerçeğe aykırı verenler....." demekle ayrıca başka bir eylemde yaptırım altına alınmıştır. Burada gerçeğe aykırılıktan kasıt sahtecilik değil belgenin eksik, fazla ya da gerçeğe uymamasıdır.

Suçun konusu kurulun istediği ve denetleyeceği tüm bilgi ve belgelerdir. Ayrıca bu bilgi ve belgelerin gizli olmasının da bir önemi yoktur.

Suçun faili, faaliyet izni verilen kuruluşların yöneticileri veya yetkilileridir. Suçtan zarar gören ise BDDK'dır.

Suç teşebbüse kısmen elverişlidir. İstenilen bilgi ve belgelerin verilmemesi teşebbüse elverişli bir eylem değildir. Kurula verilmek üzere yanlış bilgi veya belge hazırlanması durumunda bilgi veya belgenin kurula teslim edilmemesi halinde suçun teşebbüs aşamasında kaldığı kabul edilebilir. İştirakin her halinin mümkün olduğu bu suçta ayrıca içtima hükümlerinin de uygulanması mümkündür.

Bu maddede düzenlenen yükümlülöklere aykırı hareket edenler üç aydan bir yıla kadar hapis ve bin beş yüz güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır.

SONUÇ

5237 sayılı TCK'nın kabulü ile 245. Maddede banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılması eylemleri ilk defa ceza yaptırımına bağlanmıştır. 756 sayılı TCK döneminde konu ile ilgili bir düzenleme bulunmamaktaydı. Bunun sonucu olarak, uygulamada kanuni düzenlemenin yeterli ve kapsayıcı olmaması nedeniyle klasik suçlara ilişkin hükümlerle ceza verilmekteydi. Bu yüzden bağımsız bir düzenleme ile meselenin ele alınması yerindedir. Kanuni düzenleme ile daha önce uygulamada görülen meseleler aydınlığa kavuşturulmuştur.

Banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun kanunda düzenlendiği yer doğru değildir. Suçla korunan hukuki değer her ne kadar kamu güveni ve bilişim alanı gibi gözükse de kişinin malvarlığı da koruma altındadır.

Yargıtay TCK'nın 245. Maddesinin her üç fıkrasında düzenlenen eylemleri farklı suç kabul etmektedir. Buna göre banka veya kredi kartının herhangi bir şekilde ele geçirilerek kullanılması suretiyle yarar elde edilmesinden sonra kart üzerinde sahtecilik yapılması ve bu kartın sahte hali ile kullanılması halinde üç ayrı suç işlenmiş kabul edilmelidir. Yargıtay her bir fıkrada düzenlenen eylemleri birbirinden

bağımsız suç olarak değerlendirmektedir. Kanaatimizce hükmün ikinci fıkrasında ve üçüncü fıkrasında düzenlenen suçlar birbirlerinin basit ve nitelikli hali gibi durmaktadır. Üçüncü fıkranın, farklı bir suçtan ziyade 2. Fıkradaki suçun daha ağır cezayı gerektiren bir nitelik hali olarak düzenlenmesi yerinde olacaktır.

Kanun koyucu TCK'nın 245. Maddesinin dördüncü fıkrasında düzenlediği şahsi cezasızlık nedenleri cezadan indirim olarak değil, hiçbir ceza verilmemesi nedeni olarak düzenlenmiştir. Bu fıkroda sayılan hısımlara ceza verilmeyecektir.

Banka ve Kredi Kartları Kanunu'nun 39. Maddesinde aynı kanunun 31. Maddesine aykırılık yaptırma bağlanmıştır. Bu tip bir düzenleme kanun yapma sistematiğine uygun değildir. Kanaatimizce yaptırımın aynı madde içinde düzenlenmesi daha yerinde olacaktır.

Banka ve Kredi Kartları Kanunu'nun 31. maddesi sır saklama yükümlülüğünü düzenlemiştir ve fakat maddede yükümlülüğe aykırı davranılması halinde ne gibi bir ceza verileceği öngörülmemiştir. Aynı kanunun 39. maddesinin son fıkrasında yapılan düzenlemeyle sır saklama yükümlülüğüne uyulmaması yaptırma bağlanmıştır. Bu şekilde bir düzenleme de kanun yapma sistematiğine uymamaktadır.

---

[1] **Özbek, Ö. Veli**, Banka ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Prof. Dr. Ünal Narmanlıoğlu'na Armağan, C. 9, Özel Sayı, 2007, s. 1022

[2] **Taşdemir, Kubilay**, Banka ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması ve Dolandırıcılık Suçları, Ankara, 2009, s. 318

2

[3] **Dülger**, M. Volkan, Bilişim Suçları, Ankara, 2004, s. 170

[4] **Dülger**, s. 171

[5] **Donay, Süheyl**, Ceza Muhakemesi Kanunu Şerhi, İstanbul, 2009, s. 384

[6] **Donay, Süheyl**, Bankacılık Ceza Hukuku, İstanbul, 2007, s. 169

[7] **Koç**, s. 91

[8] **Özbek**, s. 1034

[9] **Özbek**, s. 1042, **Dülger**, s. 264

[10] **Özbek**, s. 1044

[11] **Reisođlu, Seza**, “Banka Kredi Kartları ve Uygulama Sorunları”, Bankacılık Dergisi, S. 49, 2004, s. 116

[12] **Sazak, Serkan**, Ceza Hukukunda Banka Ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2008, s. 50,
<http://www.belgeler.com/blg/18dc/ceza-hukukunda-banka-ve-kredi-kartlarinin-kotuye-kullanilmasi-debit-and-credit-card-abuses-in-criminal-law>, erişim tarihi:29.12.2011

[13] **Özbek**, s. 1037

[14] **Koç**, s. 11

[15] **Dülger**, s. 252

[16] **Koç**, s. 132

[17] **Donay**, Bankacılık Ceza Hukuku, s. 169

12

[18] **Özbek**, s. 1049

[19] **Donay**, Bankacılık Ceza Hukuku s. 170

[20] **Dülger**, s. 260

[21] **Donay**, Bankacılık Ceza Hukuku s. 170

[22] **Özbek**, s. 1054

[23] **Dülger**, s. 260

[24] **Donay**, Bankacılık Ceza Hukuku s. 172

[25] **Sazak**, s. 84

[26] **Sazak**, s. 93

[27] **Donay**, Bankacılık Ceza Hukuku s. 174-175

[28] **Donay**, s. 175

[29] **Donay**, s. 175

[30] **Donay**, s. 175